

กรอบมโนทัศน์เบื้องต้นของหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับอาจารย์สอนวิชาภาษาอังกฤษ
โรงเรียนนายเรือและสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาอื่น

The Fundamental Concept Framework of Curriculum and Learning Management
for English Instructors of RTNA and the Other Higher Education Institutes

ชัยวัฒน์ บวรวัฒนเศรษฐ์

อาจารย์กองวิชามนุษยศาสตร์ ฝายศึกษา โรงเรียนนายเรือ

อีเมล : birdchaiwat2528@gmail.com

Received: April,10,2020 Revised: April,27,2020 Accepted: June,30,2020

บทคัดย่อ

ในการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนั้น นอกจากอาจารย์ผู้สอนจะต้องมีความรู้ในเนื้อหาสาระของวิชาภาษาอังกฤษแล้ว อาจารย์ผู้สอนยังต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษด้วยเช่นกัน บทความทางวิชาการนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรูปแบบหรือแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับอาจารย์สอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนนายเรือ อาจารย์สอนภาษาอังกฤษระดับอุดมศึกษาในสถาบันอื่น ๆ หรือบุคคลทั่วไปที่สามารถจะนำไปใช้เป็นกรอบแนวคิดให้เห็นภาพกว้างและรายละเอียดในการวางแผนออกแบบเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนของตนเองได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ โดยมีประเด็นที่ผู้สอนจะต้องพิจารณา ประกอบด้วย 1) องค์ประกอบและการพัฒนาหลักสูตร 2) การกำหนดจุดมุ่งหมายของรายวิชา 3) การเขียนคำอธิบายรายวิชา 4) การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ 5) การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ 6) การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ 7) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 8) การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดีให้กับผู้เรียน

คำสำคัญ หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ อาจารย์สอนวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนนายเรือ

บทนำ

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ “ASEAN” ปรากฏในคำประกาศปฏิญญาอาเซียนที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ.2510 “Association of Southeast Asian Nations” (ASEAN) เป็นการสร้างสังคมภูมิภาคให้พลเมืองของทั้ง 10 รัฐสมาชิกอาเซียนอยู่ร่วมกันฉันญาติมิตรโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค ชำรงไว้ซึ่งสันติภาพ และความมั่นคงทางการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และสังคม การกินดีอยู่ดีบนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ

ได้แก่ ประเทศไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ บรูไน เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา มีข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียนโดยเริ่มตั้งแต่ปี 2553 ประกอบไปด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมอาเซียนด้านการเมืองและความมั่นคง (ASEAN Political Security Community) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community) เมื่อปี พ.ศ. 2558 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554)

ทุกประเทศในอาเซียนมีภาษาประจำชาติเป็นของตนเอง จึงทำให้ภาษาอังกฤษถูกนำมาใช้ในฐานะภาษากลางของอาเซียน เนื่องจากประชาคมอาเซียนมีวัตถุประสงค์ที่จะ 1) มุ่งให้เกิดการไหลเวียนอย่างเสรีของสินค้า การบริการ การลงทุน 2) จัดตั้งให้อาเซียนเป็นตลาดเดียวและฐานการผลิตเดียว หมายความว่าแต่ละประเทศจะต้องถือว่าสินค้าและบริการที่ผลิตในประเทศสมาชิกอื่น ๆ เป็นเสมือนของตนเอง ต้องได้รับการปฏิบัติเหมือนกันหมด สิทธิประโยชน์ที่ได้ให้แก่ผู้ประกอบการและนักลงทุนภายในประเทศตนก็ต้องให้แก่คนต่างชาติในอาเซียนด้วย นอกจากนี้ แรงงานวิชาชีพ และแรงงานที่มีทักษะมีอิสระที่จะสามารถเคลื่อนย้ายไปประกอบอาชีพที่ใดก็ได้ภายในอาเซียน ดังนั้น เมื่อเกิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างสมบูรณ์ ผู้ไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ จึงอยู่ในสถานะเสียเปรียบในด้านการทำงาน อย่างไรก็ตามหากพิจารณาจำนวนและสัดส่วนของผู้ใช้ภาษาอังกฤษในแต่ละประเทศจะพบว่า ประชาชนที่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้กลุ่มประเทศอาเซียน ยกเว้น สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ ยังมีสัดส่วนอยู่ไม่มากนัก แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและสัดส่วนผู้ใช้ภาษาอังกฤษในชาติอาเซียนบางประเทศ

ที่	ประเทศ	จำนวนประชากรทั้งหมด (ล้านคน)	ผู้ใช้ภาษาอังกฤษ (ล้านคน)	สัดส่วน (%)
1	ไทย	63.03	6.54	10.00
2	บรูไน	0.38	0.14	37.73
3	ฟิลิปปินส์	97.00	49.80	55.46
4	มาเลเซีย	27.17	7.40	27.24
5	สิงคโปร์	4.58	3.25	71

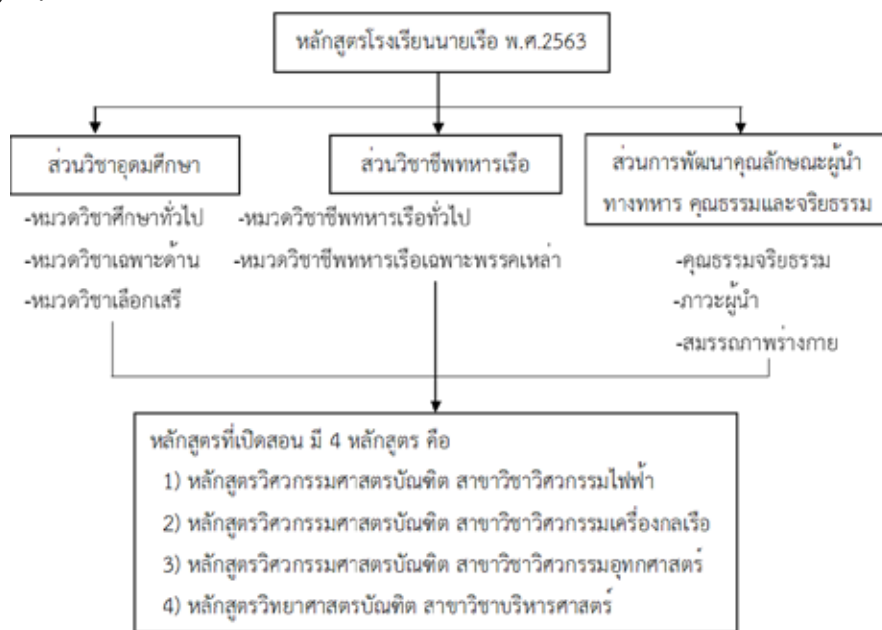
ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2557)

จากข้อมูลข้างต้น เมื่อภาษาอังกฤษถูกกำหนดให้เป็นภาษากลางในการสื่อสารระหว่าง 10 ชาติอาเซียน ทำให้หลายฝ่ายออกมาแสดงความเป็นห่วงกับปัญหาการใช้ “ภาษาอังกฤษ” ของคนไทย เพราะเมื่อดูจากผลสำรวจของสำนักต่าง ๆ ล้วนแต่ชี้ชัดว่าภาษาอังกฤษของเราสู้เพื่อนบ้านในอาเซียนไม่ได้ และอยู่ในระดับต่ำมาก เมื่อเทียบสัดส่วนการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารของประเทศในอาเซียนจะเห็นได้ว่า มีคนไทยที่สื่อสารด้วยภาษาอังกฤษเพียงร้อยละ 10 เท่านั้น ซึ่งทำให้ไทยอยู่ในอันดับที่ 5 จาก 10 ประเทศ และหากเปรียบเทียบคะแนน TOEFL ของบัณฑิตจากประเทศอาเซียน พบว่า ประเทศที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่า 550 ได้แก่ สิงคโปร์ และฟิลิปปินส์ คะแนนเฉลี่ยสูงกว่า 500 ได้แก่ พม่า เวียดนามและกัมพูชา ส่วนไทยมีคะแนนเฉลี่ยของบัณฑิตต่ำกว่า 500 คะแนน อีกทั้งการจัดอันดับของ English Proficiency Index (EFI) ที่แบ่งระดับทักษะภาษาอังกฤษออกเป็น 5 ระดับ คือ ระดับสูงมาก ระดับสูง ระดับปานกลาง ระดับต่ำ และระดับต่ำมาก พบว่า ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในเกณฑ์ “ระดับต่ำมาก” ข้อมูลเหล่านี้แสดงให้เห็น

ว่า หากเรายังนิ่งเฉยอยู่ ไม่พัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษของคนในประเทศ ในอนาคตผลการจัดอันดับอาจจะรั้งท้ายจากทุกประเทศในอาเซียนก็เป็นได้ (สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2558)

ด้วยภารกิจของโรงเรียนนายเรือในการให้ “การศึกษา ฝึกและอบรมนักเรียนนายเรือด้านวิทยาการ วิชาทหาร จริยศึกษาและพลศึกษาเพื่อให้นักเรียนนายเรือมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่เหมาะสมที่จะเป็นนายทหารสัญญาบัตรของกองทัพเรือและปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเป็นผู้นำ คุณธรรมจริยธรรม มีความสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบ สืบทอดแบบธรรมเนียมประเพณีของทหารเรือ เทิดทูนและยึดมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” และเมื่อพิจารณาหลักสูตรการศึกษาโรงเรียนนายเรือ พ.ศ.2563 แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนวิทยาการอุดมศึกษา ส่วนการฝึกทักษะประสบการณ์ในวิชาชีพทหารเรือ และส่วนการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำ คุณธรรมและจริยธรรม (โรงเรียนนายเรือ, 2563) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนนายเรือ พ.ศ.2563

โดยรวมแล้วมีจำนวนหน่วยกิตรวม 175 หน่วยกิต โดยในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป รวม 30 หน่วยกิต เมื่อพิจารณาเฉพาะในส่วนกลุ่มวิชาทางภาษาอังกฤษ (บังคับ) จะมีจำนวน 9 วิชา รวม 10 หน่วยกิต ผนวกกับนโยบายผู้บัญชาการทหารเรือ ประจำปีงบประมาณ 2563 ด้านที่ 4 “ขยายขีดความสามารถของกำลังพลแสดง” (กองทัพเรือ, 2563) ได้มีการกำหนดเกณฑ์ผ่านภาษาอังกฤษของ นนร. ที่จะสำเร็จการศึกษาประจำปีการศึกษา 2562 เป็นต้นไป โดยมีหลักเกณฑ์ แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 รายวิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตร รร.นร และเกณฑ์การผ่านชั้นปีโดยพิจารณาจากคะแนน ALCPT

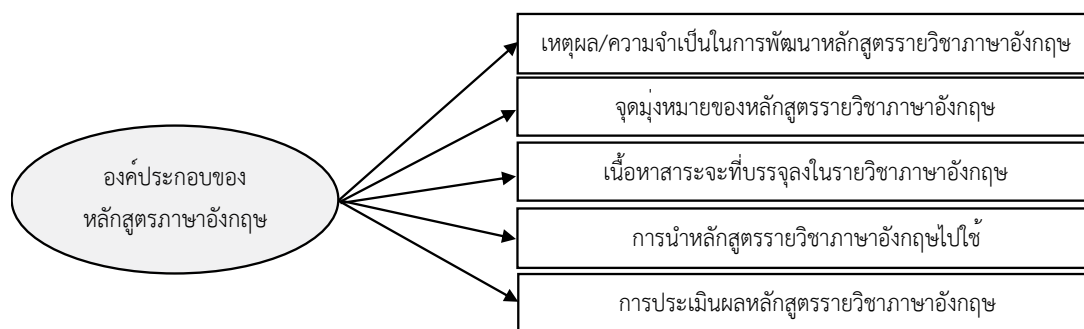

ชั้นปี	รายวิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตร รร.นร	เกณฑ์ผ่านชั้นปี
1/1	0502 การฟัง-พูดภาษาอังกฤษ 1	ผลการสอบ ALCPT ผ่านเกณฑ์
1/2	0503 การฟัง-พูดภาษาอังกฤษ 2	60 คะแนนจึงจะได้เลื่อนชั้น
2/1	0504 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1	ผลการสอบ ALCPT ผ่านเกณฑ์
2/2	0505 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2	70 คะแนนจึงจะได้เลื่อนชั้น
3/1	0506 การอ่านภาษาอังกฤษระดับต้น	ผลการสอบ ALCPT ผ่านเกณฑ์
3/2	0507 การอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์วิจารณ์	75 คะแนนจึงจะได้เลื่อนชั้น
4/1	0508 การเขียนภาษาอังกฤษระดับย่อหน้า	ผลการสอบ ALCPT ผ่านเกณฑ์
4/2	0509 การเขียนภาษาอังกฤษระดับเรียงความ	80 คะแนนจึงจะได้เลื่อนชั้น
5/1	0510 ภาษาอังกฤษเพื่อการใช้งาน	ผลการสอบ ALCPT ผ่านเกณฑ์
5/2	-ไม่มีรายวิชากำหนดให้เรียน-	80 คะแนนจึงจะสำเร็จการศึกษา

กรอบมโนทัศน์เบื้องต้นของหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ

2.1 องค์ประกอบและการพัฒนาหลักสูตร

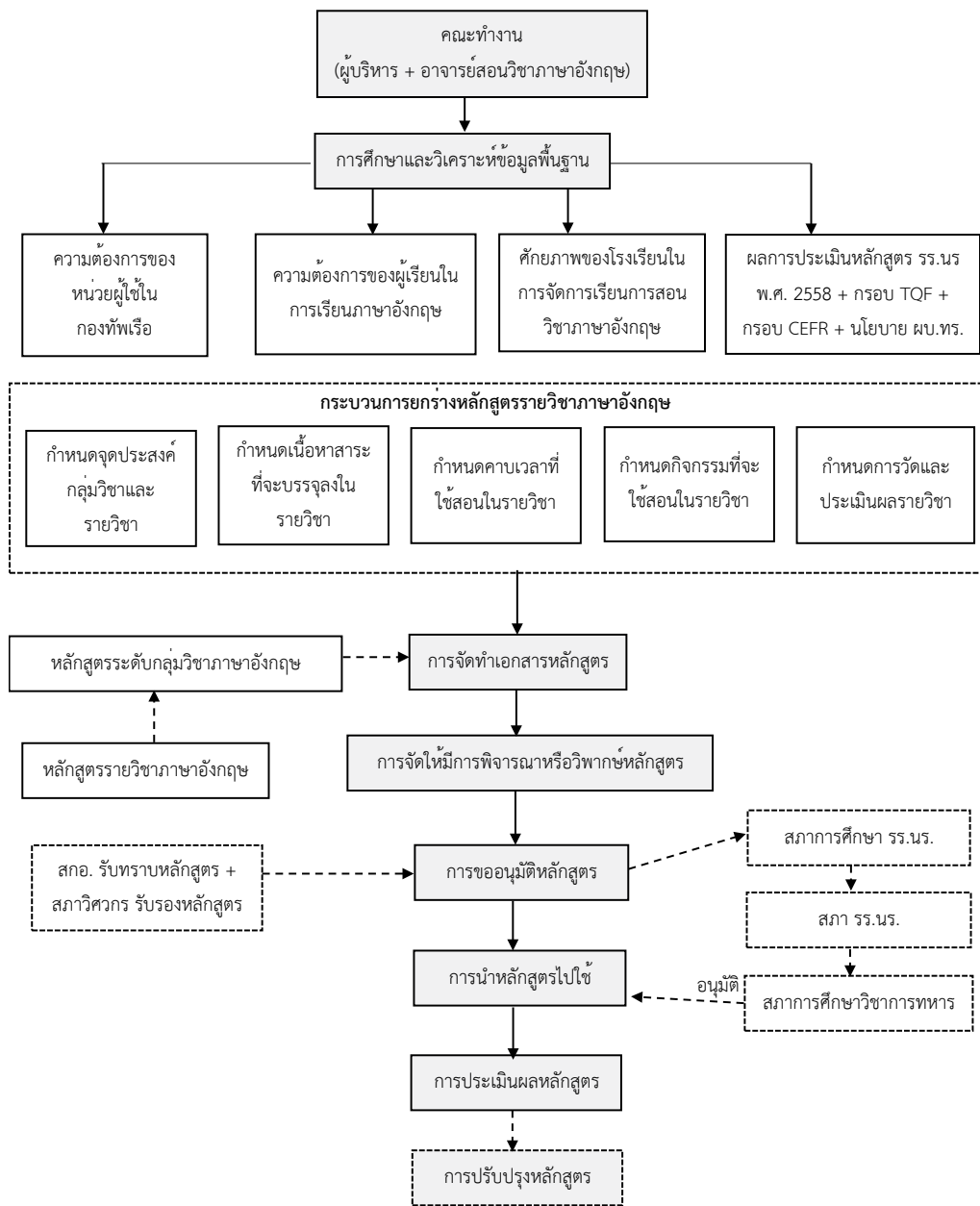
จุดเริ่มต้นของการพัฒนาการเรียนรู้อังกฤษของนักเรียนนายเรือก็คือหลักสูตรซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างยิ่งของการจัดการเรียนรู้ ดังนั้นในการจัดการศึกษาจะบรรลุเป้าหมายได้นั้นต้องอาศัยหลักสูตรซึ่งเปรียบเสมือนเข็มทิศที่คอยกำหนดทิศทางให้การเรียนการสอนเป็นไปตามความมุ่งหมายของการศึกษาโรงเรียนนายเรือ และในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรนั้น มโนทัศน์เบื้องต้นที่ควรทราบเลยก็คือ องค์ประกอบหลักสูตรภาษาอังกฤษ แสดงดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ประกอบของหลักสูตรภาษาอังกฤษ

ที่มา : ชัยวัฒน์ บวรวัฒน์เศรษฐ์ (ปรับปรุงจาก Tabá, 1962)

เมื่อพิจารณาได้ว่าองค์ประกอบของหลักสูตรมีอะไรบ้าง ลำดับต่อไปคืออาจารย์ผู้สอนต้องวางกรอบ การดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรโดยกระบวนการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษ แสดงดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนนายเรือ พ.ศ.2563

ที่มา : ชัยวัฒน์ บารวัฒน์เศรษฐ์ (ปรับปรุงจาก ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539 และ ชำรง บัวศรี, 2532)

2.2 การกำหนดจุดมุ่งหมายรายวิชาภาษาอังกฤษ

ในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรระดับรายวิชานั้น การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรระดับรายวิชาถือได้ว่าเป็นขั้นตอนแรกและขั้นตอนสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายของรายวิชาภาษาอังกฤษจะบอกถึงสิ่งที่มุ่งหวังที่อาจารย์ผู้สอนต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนว่าจะให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะ ความรู้และทักษะตามกรอบ TQF ใดบ้าง ผู้เขียนจึงขอนำเสนอแนวทางการเขียนจุดมุ่งหมายรายวิชาภาษาอังกฤษ ดังภาพที่ 4

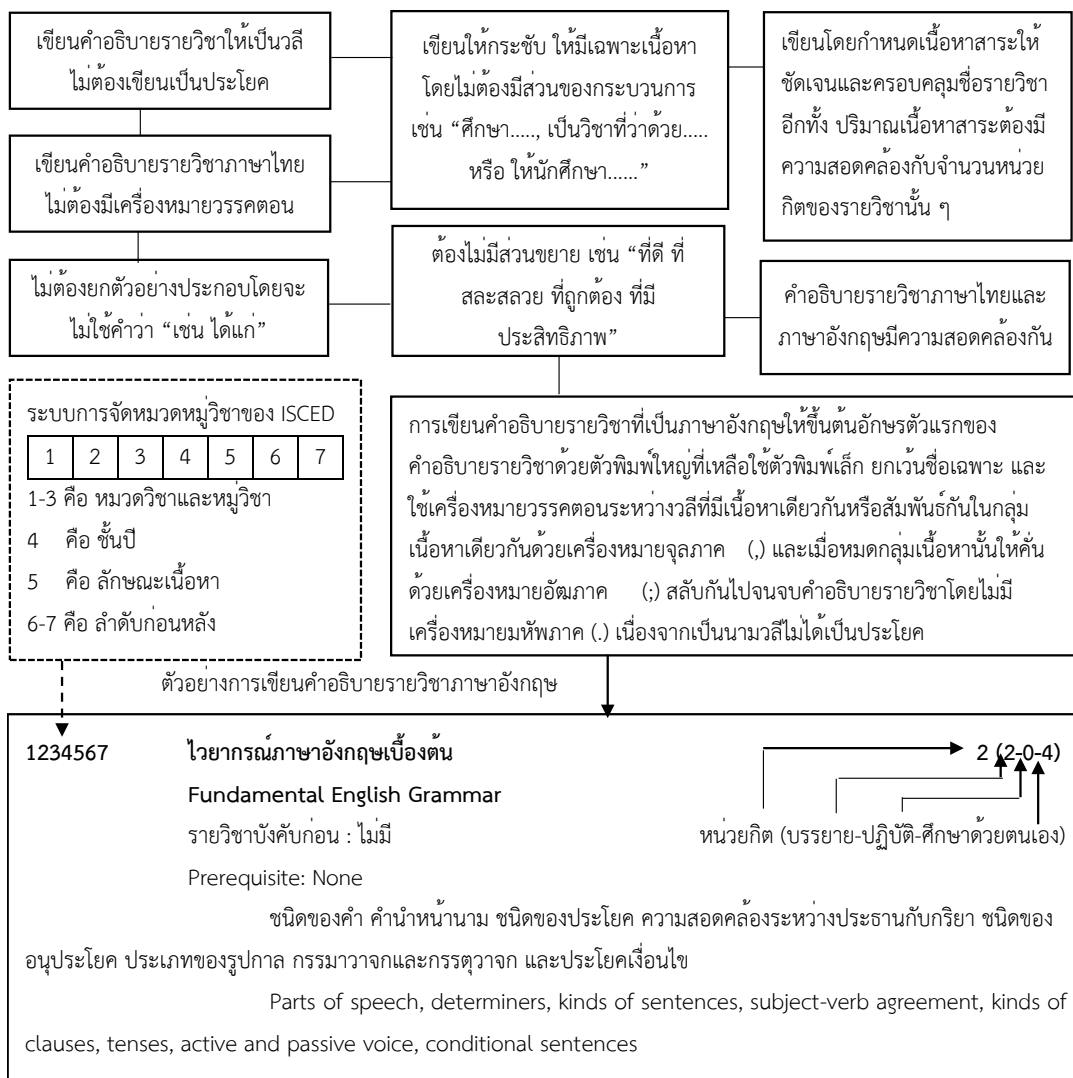
ภาพที่ 4 แนวทางการกำหนดจุดมุ่งหมายรายวิชาภาษาอังกฤษ

ที่มา : ชัยวัฒน์ บวรวัฒน์เศรษฐ์ (ปรับปรุงจาก ระวีวรรณ ศรีศรีรัมย์, 2553)

2.3 การเขียนคำอธิบายรายวิชา

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่อาจารย์ผู้สอนต้องดำเนินการจัดทำเพื่อตีกรอบเนื้อหาของรายวิชานั้นก็คือ คำอธิบายรายวิชา ซึ่งคำอธิบายรายวิชา (Course Description) หมายถึง ข้อมูลรายละเอียดของแต่ละรายวิชาอันประกอบด้วย เนื้อหาสาระ เวลาเรียน รหัสวิชา จำนวนหน่วยกิต และเงื่อนไขรายวิชาเพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางที่ผู้สอนต้องใช้ในการวางแผนและออกแบบการเรียนการสอน (อารีวรรณ เอี่ยมสะอาด, 2546) และเพื่อให้การเขียนคำอธิบายรายวิชาเป็นไปในแบบทิศทางเดียวกัน ผู้เขียนจึงขอนำเสนอแนวทางในการเขียน ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 แนวทางการเขียนคำอธิบายรายวิชาภาษาอังกฤษ

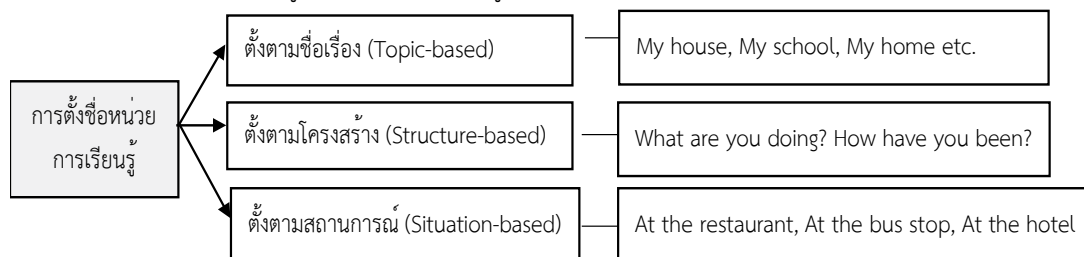
ที่มา : ชัยวัฒน์ บวรวัฒนเศรษฐ์ (ปรับปรุงจาก สำนักส่งเสริมวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 2550)

2.4 การออกแบบหน่วยการเรียนรู้

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ (Unit Design) ถือเป็นสิ่งสำคัญถัดมา เพราะทำให้มองเห็นว่าสิ่งที่ผู้เรียนเรียนนั้นมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้หรือไม่ และเพื่อให้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้นในเรื่องการบูรณาการสถานศึกษาจะต้องวางแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยวิชา (Unit Plan) ในการจัดทำหลักสูตรโดยมาตรฐานแล้วจะนิยมจัดหน่วยการเรียนรู้ที่ให้โอกาสผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ โดยการตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้ที่น่าสนใจ มีลักษณะเป็นแก่นสาระหรือหัวเรื่อง (Themes) สำหรับแก่นสาระหรือหัวเรื่องที่ควรเลือกนั้นสกายโรป (J.A. Van Ek, 1976) ได้ศึกษาวิจัยว่าผู้เรียนภาษาต่างประเทศในระดับสื่อสารได้ ควรเรียนหัวเรื่อง 14 เรื่อง ดังนี้

1. Personal Identification	6. Travel	11. Service
2. House and Home	7. Relation with other people	12. Place
3. Life at home	8. Health and welfare	13. Foreign language
4. Education and Future	9. Shopping	14. Weather
5. Entertainment	10. Food and drink	

การตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้ของอาจารย์ผู้สอน อาจบูรณาการทั้งภายในและระหว่างสาระการเรียนรู้หรือบูรณาการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียนซึ่งกระทำได้ 3 รูปแบบ ดังนี้

ผู้เขียนขอยกตัวอย่างการตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างชื่อหน่วยการเรียนรู้กับสาระการเรียนรู้

ที่	เหตุผลและความจำเป็น	เนื้อหาที่จะสอน	ชื่อหน่วยการเรียนรู้
1	เมื่อนักเรียนนายเรือไปฝึกภาคทะเลที่ต่างประเทศแล้วต้องมีการติดต่อสถานที่บางแห่ง การเข้าพักโรงแรม หรือรับประทานอาหารในร้านอาหาร	คำศัพท์หรือสำนวนที่ใช้ในการติดต่อสถานที่ การเข้าพักโรงแรมและรับประทานอาหาร	Going Places
2	เมื่อนักเรียนนายเรือไปฝึกภาคทะเลที่ต่างประเทศแล้วมีการจัดงานเลี้ยงที่เกี่ยวข้องกับหลายบุคคล โดยมีการทักทาย แนะนำบุคคล สนทนาเรื่อง	คำศัพท์หรือสำนวนที่ใช้ในการทักทาย แนะนำบุคคล สนทนาเรื่องทั่ว ๆ ไป เสนอเครื่องดื่ม	Let's Have a Party

จิปาถะทั่วไป เสนอเครื่องดื่ม/อาหาร และ แลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อติดต่อกันในอนาคต ฯลฯ	หรืออาหารและการแลกเปลี่ยน ข้อมูลกัน เป็นต้น
---	--

2.5 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนในชั้นเรียนจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับกลวิธี วิธี หรือรูปแบบการสอนของครู ผู้เขียนได้สังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการสอนทักษะภาษาอังกฤษ (กุสุมา ล่ามูญ, 2538, พรสวรรค์สีป้อ, 2550 และระวีวรรณ ศรีศรีรัมย์, 2553) ได้ดังนี้

1. กิจกรรมสำหรับสอนทักษะการฟัง มีกิจกรรมย่อย 12 กิจกรรมดังนี้

1. ฟังแล้วเลือกรูปภาพ	5. เขียนเส้นทางหรือทิศทาง	9. ฟังแล้วจับคู่คำ ภาพ ประโยค
2. เรียงภาพตามที่ได้ฟัง	6. ฟังแล้ววาดภาพ	10. ฟังแล้วแสดง
3. เติมคำให้สมบูรณ์	7. ฟังแล้วปฏิบัติตามคำแนะนำ	11. ฟังแล้วเขียนตามคำบอก
4. เดาและคาดการณืเรื่องที่ฟัง	8. ฟังแล้วเปรียบเทียบ	12. ฟังแล้วอภิปราย

2. กิจกรรมสำหรับสอนทักษะการพูด มี 3 ระดับดังนี้

2.1 การสอนพูดระดับโลก มีกิจกรรมย่อย 8 กิจกรรมดังนี้

1. พูดเปลี่ยนคำศัพท์ในประโยค	5. พูดคำศัพท์ สำนวนในประโยคที่ถูกลบไปที่ละส่วน
2. พูดตั้งคำถามจากสถานการณ์ในประโยคบอกเล่า	6. พูดให้เพื่อนเขียนตามคำบอก
3. พูดถามตอบตามรูปแบบของประโยคที่กำหนดให้	7. พูดทายเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในบทสนทนา
4. พูดสร้างประโยคต่อเติมจากประโยคที่กำหนดให้	8. พูดต่อเติมส่วนที่หายไปจากประโยค

2.2 การฝึกพูดอย่างมีความหมาย มีกิจกรรมย่อย 3 กิจกรรมดังนี้

1. พูดเปรียบเทียบโดยใช้รูปภาพ
2. พูดประโยคจากภาพที่กำหนดให้
3. พูดเกี่ยวกับสถานการณ์ในห้องเรียน

2.3 การฝึกพูดเพื่อการสื่อสาร มีกิจกรรมย่อย 3 กิจกรรมดังนี้

1. พูดตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง
2. พูดตามสถานการณ์ที่กำหนดให้
3. พูดบรรยายแล้วให้เพื่อนวาดภาพตาม

3. กิจกรรมสำหรับสอนทักษะการอ่าน ผู้เขียนสามารถสังเคราะห์ได้ 6 กิจกรรมดังนี้

1. Matching อ่านแล้วจับคู่คำศัพท์ กับคำจำกัดความ หรือจับคู่ประโยคกับภาพหรือแผนภูมิ
2. Ordering อ่านแล้วเรียงภาพตามเรื่องที่อ่าน หรือเรียงเนื้อหาแต่ละตอน (Paragraph) ตามลำดับ
3. Completing อ่านแล้วเติมคำ สำนวน หรือข้อความลงในภาพ แผนภูมิ ตาราง ฯลฯ ตามเรื่องที่อ่าน
4. Correcting อ่านแล้วแก้ไขคำ สำนวน ประโยค หรือข้อความให้ถูกต้องตามเนื้อเรื่องที่ได้อ่าน
5. Deciding อ่านแล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้อง (Multiple Choice) หรือ เลือกประโยคถูกผิด (True/False) หรือเลือกว่าประโยคนั้นเป็นข้อเท็จจริง (Fact) หรือ เป็นความคิดเห็น (Opinion)

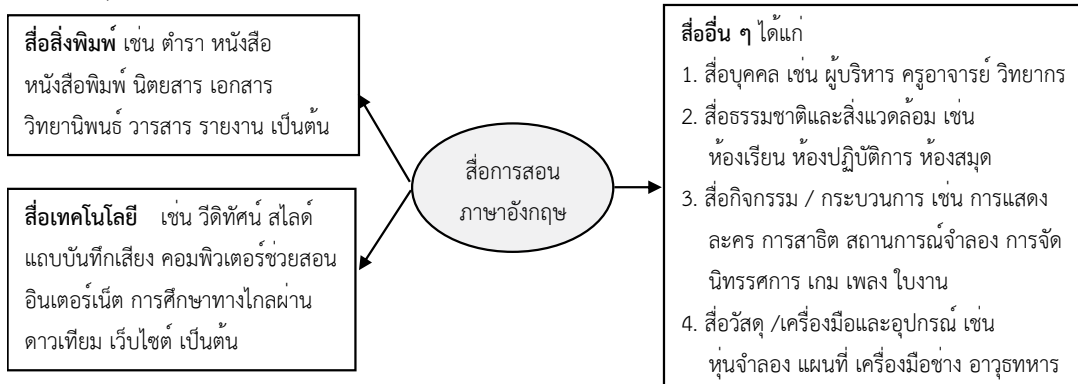
6. Identifying อ่านแล้วหาประโยคหัวข้อเรื่อง (Topic Sentence) หรือ สรุปใจความสำคัญ (Conclusion) หรือ จับใจความสำคัญ (Main Idea) หรือตั้งชื่อเรื่อง (Title) หรือ ย่อเรื่อง (Summary)

4. กิจกรรมสำหรับสอนทักษะการเขียน ผู้เขียนได้สังเคราะห์สามารถสรุปได้เป็น 3 ระดับดังนี้

1. การเขียนแบบควบคุม	1. Copying
	2. Gap-filling
	3. Re-ordering words
	4. Changing forms of words
2. การเขียนแบบมีการชี้แนะ	1. Sentence combining
	2. Writing from words given
	3. Parallel writing
	4. Dictation
3. การเขียนแบบเสรี	5. Running dictation
	6. Dictogloss
	7. Substitution tables
- ครูกำหนดหัวเรื่องแล้วให้ผู้เรียนเขียนเรื่องราวตามความคิดของตนเอง

2.6 สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ

สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่อาจารย์ผู้สอนสามารถใช้ในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน แต่สิ่งสำคัญคือผู้สอนจะต้องเลือกและใช้สื่อการสอนให้เหมาะกับเนื้อหา ระดับชั้นปี จิตวิทยา วัยรุ่นเพื่อช่วยกระตุ้นหรือสร้างความสนใจให้ผู้เรียนอันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ในบทความนี้ ผู้เขียนได้สังเคราะห์ประเภทของสื่อและแหล่งเรียนรู้ (กุสุมา ล่าม่น้อย, 2538 และเกริก ท่วมกลาง, 2549) สามารถสรุปเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ แสดงดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 ประเภทของสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ

2.7 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ

การเรียนการสอนหากไม่มีการวัดและประเมินผลแล้ว ผู้สอนก็ไม่ทราบว่าคุณผู้เรียนมีความรู้หรือทักษะเพิ่มขึ้นหรือไม่ และการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวมีประสิทธิภาพหรือไม่ และหากต้องการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข จะปรับปรุงพัฒนาตรงจุดไหน อย่างไร ดังนั้นครูผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินจะต้องคิดหาวิธีการประเมินที่หลากหลายและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้พร้อมทั้งสร้างเครื่องมือประเมินผลทั้งด้านความรู้ คุณลักษณะหรือทักษะไว้ สำหรับประเมินการจัดการเรียนรู้ในครั้งนั้น ผู้เขียนขอเสนอแนวทางการประเมินโดยสังเคราะห์จากแนวคิดของ นุชชานา เหลืองอังกูร, 2538 และอารีวรรณ เอี่ยมสะอาด, 2546 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ของวิธีการประเมินผลกับเครื่องมือที่ใช้

ที่	วิธีการ	เครื่องมือ
1	การสังเกตขณะที่ผู้เรียนกำลังทำกิจกรรมในชั้นเรียน	แบบบันทึกการสังเกต
2	การซักถาม (Questioning) การสัมภาษณ์ปากเปล่า (Oral interview)	- คำถามที่กระตุ้นให้ผู้เรียนคิด - แบบบันทึกการสัมภาษณ์
3	การอภิปรายสรุป / การเล่าเรื่องจากการอ่าน	- ประเด็นการอภิปราย - แบบสรุปผลการอภิปราย
4	การพิจารณาผลสำเร็จของงาน เช่น การโต้วาที การเขียนรายงาน การกล่าวสุนทรพจน์ การสาธิต การทำโครงการการทำวีดิทัศน์/แถบบันทึกเสียง เป็นต้น	- แบบประเมินตนเองของผู้เรียน - แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม - แบบเช็ครายการต่าง ๆ - แบบการให้คะแนนผลงาน
5	การตรวจแบบฝึกหัดภาษาอังกฤษ (Exercise)	- ใบงานที่ใช้เป็นแบบฝึกหัด - เฉลยแบบฝึกหัด
6	การใช้แบบทดสอบวิชาภาษาอังกฤษ (English Test)	ข้อสอบชนิดต่าง ๆ เช่น แบบปรนัย / แบบอัตนัย
7	การบันทึกทักษะการเรียนรู้ (Learning skill)	แบบบันทึกทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน
8	การใช้แฟ้มสะสมผลงานในรายวิชาภาษาอังกฤษ (Portfolio)	ตัวอย่างผลงานในแฟ้มสะสมผลงานที่สะท้อนให้เห็นทักษะด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนที่ดีที่สุด

การสร้างแบบทดสอบประเมินทักษะภาษาอังกฤษ ผู้เขียนได้สังเคราะห์แนวทางการสร้างแบบทดสอบเพื่อประเมินผลความรู้และทักษะภาษาอังกฤษ (เตือนใจ เกตุษา, 2536 และนุชชานา เหลืองอังกูร, 2538) สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การสร้างแบบทดสอบความสามารถในด้านการฟัง จุดมุ่งหมายของการสร้างแบบทดสอบด้านการฟังนั้น ประการแรก เพื่อทดสอบให้ผู้เรียนสามารถแยกความแตกต่างของเสียงที่ได้ยินได้ (Phoneme) ดังนั้น การสร้างแบบทดสอบการฟังหลัก ๆ แล้วจึงแบ่งเป็น 2 แบบ ดังนี้

1.1 แบบทดสอบเพื่อแยกความต่างของเสียงและความเข้าใจความหมายของคำ เช่น ครูให้นักเรียนดูรูปภาพแล้วพูด หรือเปิดเทปให้นักเรียนฟังเพื่อแยกแยะความต่าง เช่น soup, soap, sob และ suit เป็นต้น

1.2 แบบทดสอบเพื่อความเข้าใจเนื้อเรื่อง เช่นให้ผู้เรียนฟังบทสนทนาและให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ยิน หรือให้ผู้เรียนฟังจากเทปบันทึกเสียงเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาว และให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อความที่สำคัญไว้ และให้ตอบคำถามของครูที่ได้เตรียมไว้แล้วเพื่อทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ฟังมา

2. การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการพูด ครูควรมุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถออกเสียงได้อย่างถูกต้องในรูปของคำ ประโยค และแนวทางการออกเสียงในการพูด (Intonation) ซึ่งรวมถึงการเข้าใจความหมายของสิ่งที่พูดออกไปเพื่อสื่อความหมายให้แก่ผู้ฟังได้อย่างถูกต้อง โดยวิธีการทดสอบความสามารถในการพูดนั้น มีแนวทางดังนี้

2.1 ให้นักเรียนเปลี่ยนรูปประโยคที่ได้ยิน

2.2 การใช้ Substitution drills หรือ

2.3 การถามคำถามให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องของตนเองโดยครูอาจใช้รูปภาพ แผนที่ แผนภูมิ หรือตารางต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการถามคำถาม และให้นักเรียนตอบเพื่อทดสอบความสามารถด้านการพูดโดยนักเรียนจะต้องใช้คำศัพท์ ประโยคที่ถูกต้อง สื่อความหมายได้

3. การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน การสร้างแบบทดสอบในการอ่านของผู้เรียนจะต้องทดสอบความเข้าใจในการอ่านเกี่ยวกับความหมายของคำศัพท์ วลี และเนื้อหาในเรื่องที่อ่านด้วย โดยวิธีการสร้างแบบทดสอบมีอยู่หลายแบบด้วยกัน เช่น การจับคู่ (Matching test) การใช้แบบถูกผิด (True-false test) แบบให้เลือกตอบ (Multiple choice) เติมคำให้เป็นประโยคที่สมบูรณ์ (Completion test) และการใช้ข้อสอบแบบ Cloze test

4. การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน การทดสอบความสามารถด้านการเขียนของผู้เรียนนั้น ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงความสามารถของการใช้ภาษาในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ เช่น

4.1 การเขียนประโยคได้ถูกต้องตามลักษณะของโครงสร้างประโยคและไวยากรณ์

4.2 การจัดเรียงลำดับคำและการใช้คำในประโยคถูกต้องเหมาะสมได้ในความชัดเจน

4.3 การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการสะกดคำถูกต้อง

4.4 การเขียนเนื้อเรื่องที่เหมาะสมได้ใจความสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการจะเขียน

การสร้างแบบทดสอบสำหรับการเขียนนั้น จะต้องเป็นการทดสอบความสามารถของผู้เรียนในด้าน ต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียน ได้แก่ 1) แบบทดสอบชนิด Objective test การทดสอบแบบนี้มักใช้กับการเขียนตามที่กำหนด (Controlled writing) ที่เน้นวัดความสามารถของผู้เรียนด้านไวยากรณ์หรือคำศัพท์เป็นต้น จึงเป็นการทดสอบที่นำมาใช้ทดสอบความสามารถด้านการเขียนของผู้เรียนที่เกี่ยวกับไวยากรณ์หรือคำศัพท์ได้เช่นเดียวกัน ตัวอย่างเช่น แบบทดสอบแบบให้เติมคำหรือวลีเพื่อให้เป็นประโยคที่สมบูรณ์ (Completion) หรือแบบทดสอบให้นักเรียนเขียนตามคำบอก (Dictation) 2) แบบทดสอบชนิด Subjective test การตรวจผลงานเขียน Composition นั้นผู้สอนควรจะต้องอ่านเรื่องที่ผู้เขียนเรียบเรียง และพิจารณาการให้คะแนนโดยมีเกณฑ์การพิจารณาประกอบด้วย 2.1) ด้านไวยากรณ์ (Grammar) 2.2) ด้านการใช้คำศัพท์ (Vocabulary)

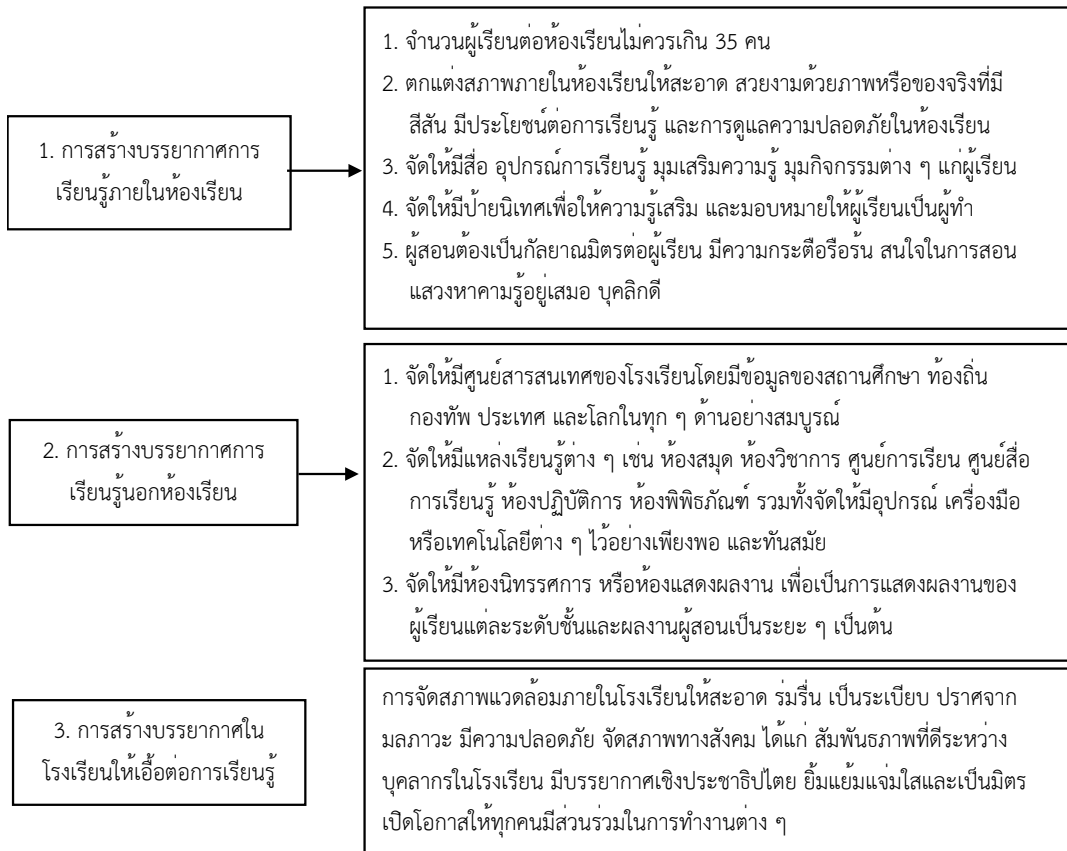
2.3) ลักษณะของประโยค (Mechanic) 2.4) ความสามารถในการเขียน (Fluency) และ 2.5) ลักษณะของเนื้อเรื่อง (Content) เป็นต้น

5. การสร้างแบบทดสอบวัดความรู้ในเรื่องคำศัพท์ ควรเน้นให้ผู้เรียนได้เข้าใจความหมายของคำศัพท์ในรูปแบบประโยคที่ถูกต้อง โดยแบบทดสอบคำศัพท์ส่วนใหญ่แล้วแบบเป็นปรนัย (Objective test) เช่น 1) แบบให้เลือกตอบ 2) ให้เลือกตอบคำที่มีความสัมพันธ์กัน 3) การจับคู่ และ 4) การเติมคำ เป็นต้น

6. การสร้างแบบทดสอบวัดความรู้ในด้านไวยากรณ์ การทดสอบความรู้ทางด้านไวยากรณ์นิยมใช้แบบปรนัย (Objective test) เช่น 1) Structure recognition test 2) Error recognition items 3) Word-order item 4) Completion items และ 5) Transformation items เป็นต้น

2.8 การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมชั้นเรียนภาษาอังกฤษ

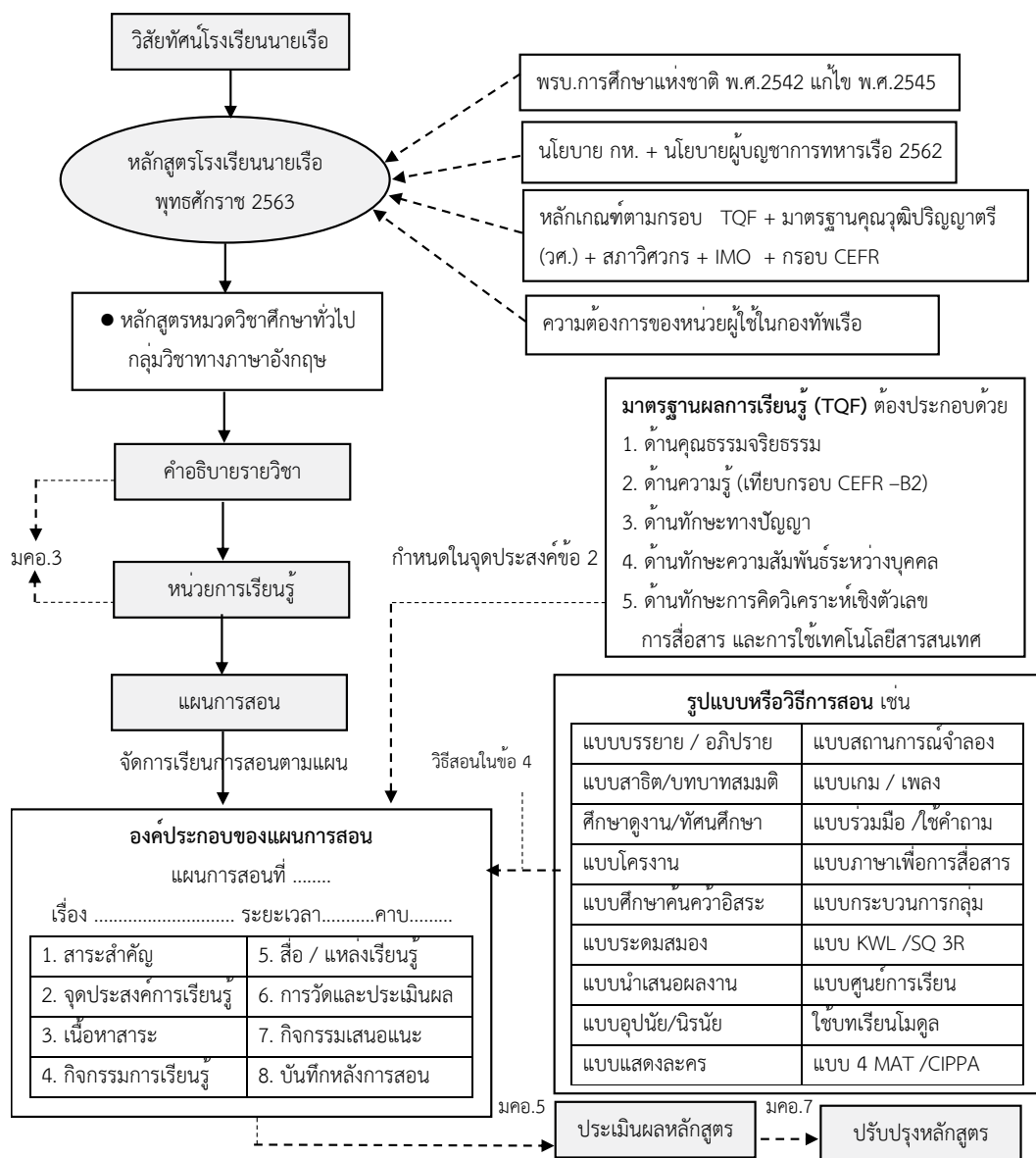
บรรยากาศในชั้นเรียนมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความสนใจใคร่รู้แก่ผู้เรียน ชั้นเรียนที่มีบรรยากาศเต็มไปด้วยความอบอุ่น หรือก็กลมกลืนต่อกันย่อมเป็นแรงจูงใจที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนรักการเรียน รักการอยู่ร่วมกันในชั้นเรียน นอกจากนี้การมีห้องเรียนที่มีบรรยากาศแจ่มใส สะอาด สว่าง กว้างขวาง เป็นระเบียบเรียบร้อย มีมุมวิชาการ มีการตกแต่งห้องให้สดใส ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ส่งผลทำให้ผู้เรียนอยากเข้าห้องเรียนและอยากมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เขียนจึงขอแนะนำแนวทางการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดีในชั้นเรียนภาษาอังกฤษ (วิรัตน์ บัวขาว, 2543) ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 แนวทางการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้

บทสรุป

จากที่ผู้เขียนได้เขียนถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ข้างต้น เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นภาพความเชื่อมโยงตั้งแต่ต้นกระบวนการไปจนถึงท้ายกระบวนการของการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สู่แผนการสอนและการประเมินหลักสูตร ผู้เขียนจึงขอเสนอเป็นโมเดลเพื่อแสดงกรอบมโนทัศน์เบื้องต้นสำหรับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 โมเดลการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับอาจารย์สอนวิชาภาษาอังกฤษ รร.นร.
ที่มา : ชัยวัฒน์ บวรวัฒน์เศรษฐ์

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *แนวการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เกริก ท่วมกลาง. (2549). *การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ*. กรุงเทพฯ :สถาพรบุ๊คส์
- กุสุมา ล่าม้าย. (2538). *การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับมัธยมศึกษา*. โรงเรียนสาธิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- กองทัพเรือ. (2563). *นโยบายของผู้บัญชาการทหารเรือ ประจำปีงบประมาณ 2563*. สืบค้นเมื่อ 27 กุมภาพันธ์ 2563 จาก nmd.go.th/website/Documents/policy_navy63/combined62.pdf.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). *การพัฒนาหลักสูตร: หลักการแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- เตือนใจ เกตุษา. (2536). *การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มร.
- อำรง บัวศรี. (2532). *ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา*. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- นุชวณา เหลืองอังกูร. (2538). *การวัดพัฒนาการทางภาษา*. *วารสารการวัดผลทางการศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรสวรรค์ สีป้อ. (2550). *สุดยอดวิธีสอนภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- โรงเรียนนายเรือ. (2563). *หลักสูตรโรงเรียนนายเรือ (หลักสูตรปรับปรุง) พ.ศ.2563 (อัดสำเนา)*
- ระวีวรรณ ศรีคร้ามครัน. (2553). *หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ ฯ : มร.
- วิรัตน์ บัวขาว. (2543). *จัดการเรียนการสอนอย่างไรให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข*. *วารสารประชากรศึกษา*, 52(1), 24-34.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). *มองสถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา*, สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2563, จาก <http://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1308-file.pdf>.
- สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2558). *ภาษาอังกฤษของคนไทยอยู่ตรงไหนในอาเซียน*, สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2563 จาก <http://library.stou.ac.th/blog>
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. (2550). *ระบบและกลไกการพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*. จาก<http://reg.dru.ac.th/registrar.pdf> สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2563
- อารีวรรณ เอี่ยมสะอาด. (2546). *คู่มือพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)*. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์บุ๊คพอยท์.
- Ek Van J.A., (1976). *The Threshold Level for Modern Language Learning in Schools*. Strasbourg: Council of Europe.
- Taba, H., (1962). *Curriculum Development Theory and Practice*. New York: Harcourt, Brace and World.